

До: г-н Председателя
на Научното жури, назначено от Ректора
на СУ „Св. Климент Охридски“
гр. София.

С Т А Н О В И Щ Е

Относно: дисертационния труд на тема **„ДОГОВОРЪТ ЗА ИМУЩЕСТВЕНО ЗАСТРАХОВАНЕ В БЪЛГАРСКОТО МЕЖДУНАРОДНО ЧАСТНО ПРАВО“**, представен за придобиване на образователната и научна степен **„доктор“**

Автор: *Захари Игнатов Янакиев*, редовен докторант при катедра Международно право и международни отношения на ЮФ, СУ „Св. Климент Охридски“.

Основание за написване на становището: Заповед № Р-038-545/ октомври 2014 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, издадена на основание чл. 9 от ЗРАСРБ и правилниците на МС и СУ за неговото приложение.

I. Кратки биографични данни.

Докторантът *Захари Игнатов Янакиев* е роден в София. Завършва средно образование в 9 ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“. С отличие завършва висше образование в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Юридически Факултет, специалност „Право“, където придобива ОКС „магистър“.

През периода 2004 – 2005 година се обучава и специализира в Юридическия факултет на Университета „Робер Шуман“ в Страсбург (откъдето получава сертификат „Основни понятия на международното, европейското и сравнителното право“). През 2008 г. завършва курсове по международно частно право (МЧП) в Хагската академия по международно право.

През периода 2007 - 2010 г-н Янакиев е редовен докторант по специалност „Международно частно право” (шифър 050514) към катедра „Международно право и международни отношения” на Юридическия факултет при Софийския университет „Св. Климент Охридски”. От 2011 година докторантът е *експерт-юрист* към управление „Застрахователен надзор” в Комисията за финансов надзор (КФН).

Този кратък обзор върху биографичните данни са показателни, че докторантът г-н Янакиев *има както солидна образователна основа, отлична езикова подготовка, така и практически опит* във важна за страната регулативна институция *точно в областта на обекта и предмета на представения дисертационен труд*. Тези обстоятелства са му позволили да предприеме и изследва проблематиката в тази област и да представи на членовете на научното жури един значителен по обем и съдържание труд, който заслужава внимание от страна на заинтересуваните субекти от застрахователната и юридическата теория и практика.

II. Обща характеристика и преценка на дисертационния труд

В най-общ аспект, положителните страни на представения докторат могат да се систематизират както следва:

1. Актуалност и значимост. Темата на дисертационния труд е актуална и значима. Тя представлява интерес за теорията и практиката на международното частно право (МЧП) и на българското застраховане при третирането и регулирането на застраховки в областта на международното застраховане. Проучванията, а и практиката показват, че при решаването на много казуси както юристите, така и застрахователите срещат проблеми, произтичащи от колизия на термини, постановки, тълкувания, срокове и пр.. Те стават причина за пораждането на неоправдана алтернативност и спорове при вземане на конкретни

решения. Проучванията на докторанта доказват, че по въпросите на българското МЧП, свързани с договорите за имуществено застраховане в нашата литература се забелязва известна оскъдност на специализирани публикации, а също така и дискусии по засегнатите в разработката въпроси.

Авторът отбелязва, което в работата се установява и ни убеждава, че изследването се налага най-вече с оглед на промените, настъпили в резултат на присъединяването на България към ЕС през 2007 г.

2. Структура и обща характеристика на съдържанието.

Дисертационният труд, с включените всички изискуеми реквизити за подобен труд, е разработен в значителния обем от 369 страници. Той е структуриран в увод, 4 глави и заключение. Освен това, приложен е голям списък на използваната литература, Приложение „източници на правото”, нормативни документи и интернет връзки.

3. Проблематиката и сферата, където тя се проявява са ясно формулирани в заглавието на представения дисертационен труд.

Планът (съдържанието) на разработката е изграден добре, в необходимата ***последователност, детайлност и обектно-предметно-проблемна насоченост.***

Посочени са ***мотивите, целите, обектът, предметът, изследователската теза и задачите,*** които трябва да бъдат изпълнени при разработването на изложението.

Всичко това е позволило на дисертанта да разработи проблематиката на дисертационната тема в твърде широк обхват, различни аспекти и дълбочина, както и да представи съответните констатации, възражения, изводи и аргументи, доказващи ***научната теза,*** посочена в началото на разработката.

В същностно-съдържателно отношение структурата на работата е разработена ***в добре проектиран, разгънат и оптимално реализиран***

научно-методологичен аспект, представящ връзката между възприетата методология и методиката на изследваната материя и практическото им приложение.

Отделните *части (глави)* са разработени и представени *в добра, логически издържана и аргументирана в обектен, предметен и съдържателен аспект последователност*. Това доказва, че авторът *добре познава и взема активно отношение по важни въпроси на твърде специфичната и сложна материя*.

III. Достойнства и приноси моменти в дисертационния труд.

Убеден съм, че уважаемите рецензенти, като професионалисти в разглежданата сфера, ще посочат по-подробно достойнствата и приносните моменти в работата, поради което тук ще отбележа, *че от позициите и степента на моята компетентност в изследваната проблематика приемам посочените от автора приноси за коректни и реални*.

Все пак си позволявам да акцентирам, и доколкото е възможно, да добавя някои елементи, които смятам, че имат приносен характер. Те се свеждат до следващите няколко позиции.

1. Преди всичко искам специално да отбележа, че авторът е проучил голям обем специализирана юридическа и застрахователна информация, което е му е позволило идентифицирането на важни проблемни зони в МЧП и застрахователната практика, на някои несъответствия, нерешени до сега актуални проблеми, противоречиви постановки и пр. в изследваната област.
2. В цялото изложение се очертават коректни и аргументирани критики към актуалната законова уредба и регламентация, към

явните и възможни те противоречия и последиците от тях научнообоснованият анализ на причините за това, както и добре обосноващите изводи и препоръки .

3. Докторантът в „пряка” дискуссионна форма констатира, коментира, анализира проблемните положения и дава собствени предложения или алтернативи за решаване или усъвършенстване на нормативните трактовки.(напр. Ш. Алтернативни способности за решаване на спорове за договор за имуществено застраховане с международен елемент – с. 80-85)
4. Прави онтологична, правно-икономическа (застрахователна) характеристика на застрахователната сделка по компоненти на
5. Като приноси елементи на труда могат да се квалифицират предложенията за включването на някои положения, изведени от практиката на Съда на ЕС, в изрични разпоредби при бъдещи нови ревизии на „Брюксел I”
6. Направени са конкретни аргументирани предложения за изменение уредбата на някои положения в българското законодателство относно международните застраховки.
7. Представен е примерен алгоритъм за определяне на приложимата стълкновителна норма към имуществената застраховка с международен елемент (с. 111)

Налице са и са доразвити и други полезни от практико-приложна гледна точка идеи в комплексната сфера на международното имуществено застраховане и МЧП в българската и европейската практика. В едно или друго отношение, те също могат да се разглеждат като допълнение и принос за усъвършенстване на националната практика, по-прецизно те биха били установени като такива от специалистите-юристи.

IV. Оценка на автореферата.

Представеният от докторанта автореферат кореспондира с основния труд и представя в синтезиран вид изследваните проблеми. Той напълно и в твърде достатъчен обем отразява основните и най-съществените идеи и моменти в дисертационния труд. Включените в него резюмирани трактовки, изводи, препоръки и заключения относно резултатите от изследванията позволяват на интересуващите се по-бързо запознаване с основните моменти и постижения в дисертационната работа.

V. Някои забележки и препоръки

Като всяко научно произведение, несъмнено, а е и допустимо, в представената разработка да са налице определени неточности, пропуски или неясно изразени сентенции. Следователно в това отношение винаги могат да бъдат направени някои забележки и препоръки.

В представения труд, в частите и пасажите третиращи предимно застрахователната проблематика, **не установих наличието на съществени пропуски, неточности или противоречия**, които да омаловажават достойнствата на дисертационния труд. Мога да направя само някои забележки от семантичен и преводачески характер, а именно:

1. На стр. 247 – в израза „...към стоящия в основата (първичен, „примитивен“) застрахователен договор”, терминът „**първичен**” следва да влага смисъл и се разглежда като **първичен, основен**, без който презастраховане не е възможно, а не примитивен, защото този тип договори са също много сложни.

2. На стр. 249 вместо понятието „рамкови договори (договори от тип „трете”, “traité de reassurance”, “treaty reinsurance”) по-правилно е да се разглеждат като **автоматични, задължителни (облигаторните)**

презастраховки, както е казано в забележката 651 под линия на същата страница.

3. Много от изказаните становища, критики и препоръки, поместени „*под линия*”, заслужават и биха могли да намерят място в *основния текст на разработката.*

4. Според моите представи, смятам, че при някои постановки, трактовки, предложения и пр., авторът е проявил скромност, а би могъл да бъде по-категоричен.

5. Смятам, че с оглед на по-добрата прегледност и разбираемост, целите, обектът, предметът и изследователската теза *биха могли да бъдат по-отчетливо подчертани* в увода на разработката.

VI. Заключение

Смятам, че представеният дисертационен труд притежава *изискуемите научни и наукометрични показатели.* Това доказва, а и от професионалната му биография се установява, че докторантът притежава необходимия опит и висок професионализъм и *може да провежда успешно самостоятелно научно изследване.* Това в достатъчна степен проличава и от изразеното в доктората *научно-критично отношение, аргументираните му лични позиции и предложения* по разглежданата проблематика. Убеден съм, че някои от постановките и препоръките на докторанта могат да бъдат *директно или чрез конкретно адаптиране* възприети и приложени от националната юридическа и застрахователна практика в областта и обхвата на специалната уредба на приложимото право към застраховките с международен елемент. Всичко това ми дава основание *с пълно убеждение да заявя, че дисертацията отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и съответните правилници.* Тя

притежава необходимите качества и дава основание да препоръчам на членовете на уважаемото научно жури *да гласуват за присъждането* на докторанта *Захари Янакиев* на образователната и научна степен “доктор”.

София, 03 декември 2014 г.

Подпис:

/проф.д-р Р. Габровски/